T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 914
KARAR NO : 2016 / 49
KARAR TR : 15.02.2016

ÖZET: 2918 sayılı Yasa'dan kaynaklanan sorumluluk davasının ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

-
-
-

K A R A R

Davacı : E. Sigorta A.Ş.
Vekili : Av.Z.Ş.
Davalı : Arnavutköy Belediye Başkanlığı
Vekili : Av.D.Y. (Ö.) (Adli Yargıda)
Av.Ü.A. (İdari Yargıda)
Adli Yargıda
İhbar Olunan: Ç. İnşaat – M.Ö.Ç.
Birleşen Dosya İstanbul 7.Asliye Ticaret Mahkemesi'nin E:2012/28 K:2012/8
Davacı : E. Sigorta A.Ş.
Vekili : Av.Z. Ş.
Davalı : İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av.B.M.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacı tarafından sigortalı 34 GV 8599 plaka sayılı aracın Yeniköy ile Karaburun köyü arasında sahil şeridinde 30.km hızla seyir halinde iken, belediyenin taşeron firması tarafından kazılmış çukura düşmesi sonucu maddi hasarlı kaza meydana geldiğini, davacı şirket tarafından yaptırılan ekspertiz incelemesi neticesinde araçta 19.073,90 TL hasar meydana geldiğini, sigortalı araçta meydana gelen hasar dolayısı ile davacı şirketçe sigortalısına 12.388,00 TL ödeme yaptığını belirterek; TTK'nun 1301. maddesi gereğince halefiyet yetkisine haiz sigorta bedelini ödeyen davacı şirketin ödediği bu bedelin ödeme tarihi olan 30.04.2010 tarihinden itibaren avans faizi ile birlikte tahsili istemiyle, Arnavutköy Belediye Başkanlığı aleyhine adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davacı vekili yine aynı istemle İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı aleyhine adli yargı yerinde dava açarak her iki davanın birleştirilmesini talep etmiştir.

İstanbul 7. Asliye Ticaret Mahkemesi: 15.02.2012 tarih ve E:2012/28 K:2012/8 sayılı kararı ile İstanbul 39. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2011/442 Esas sayılı dosya ile eldeki dosyada, dava konusu ve taraf bakımından hukuki ve fiili irtibat olduğu gerekçesi ile HMK nun 45. maddesi uyarınca birleştirme kararı vermiştir.

İSTANBUL 39. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ: 18.02.2013 gün ve E:2011/442 K:2013/30 sayılı kararında; "…davanın ticari bir dava olmadığı haksız fiile dayalı tazminat davası olduğu ve davanın Asliye Hukuk Mahkemesinde görülmesi gerektiği mahkememizin görevli olmadığı…" şeklindeki gerekçe ile dava dilekçesinin görev yönünden reddi ile mahkemenin görevsizliğine karar vermiş ve verilen bu kararı davacı vekili temyiz etmiştir.

YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ:16.09.2013 gün ve E:2013/12557 K:2013/12259 sayılı kararında; "… Kamu hizmeti görmekle yükümlü olan belediyeler, kamu hizmeti sırasında verdikleri zararlardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi değildirler. Kamu tüzel kişilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkilerin kullanılması sırasında oluşan zararlar niteliği itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar olup, bu zararların tazmini amacıyla hizmet kusurlarına dayalı olarak İdari Yargılama Usulü Hakkındaki Kanun'un 2. maddesi hükmü uyarınca idari yargı yerinde tam yargı davası ikame edilmesi gerekmektedir. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece kendiliğinden (re'sen) dikkate alınması zorunludur. 0 halde mahkemece, adli yargının yargı yolu bakımından görevsiz bulunması nedeniyle dava dilekçesinin görevsizlik nedeniyle reddine karar verilmesi gerektiği…" şeklindeki gerekçe ile hükmün bozulmasına karar vermiştir.

İSTANBUL 39. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ:14.04.2014 gün ve E:2014/13 K:2014/81 sayılı kararında özetle; Yargıtay 17. Hukuk Dairesi Başkanlığının yasaya uygun bozma ilamına uyulmasına karar verilerek, gerek asıl dava gerekse birleşen dava yönünden davanın konusu itibariyle idari yargı görevli olmakla, dava dilekçesinin görev yönünden reddine ve mahkememizin görevsizliğine karar verilmesi gerektiği…" şeklindeki gerekçe ile dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar vermiş ve verilen karar kesinleşmiştir.

İstanbul 39. Asliye Hukuk Mahkemesi, Başkanlığımızca dosyanın kesinleşip kesinleşmediğine ilişkin yazımıza verilen cevabında dosyanın kesinleşmediğini bildirmesi üzerine mahallinden istenen dosya üzerinde yapılan incelemede; 14.04.2014 gün ve E:2014/13 K:2014/81 sayılı kararın taraflara tebliğ edildiği ve temyiz süresi içerisinde temyiz edilmediğinden kararın kesinleştiği tespit edilmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargıda dava açmıştır.

İSTANBUL 9. İDARE MAHKEMESİ:12.12.2014 gün ve E:2014/933 K:2014/2347 sayılı kararında; "… 2576 sayılı yasanın 6.cı maddesinde "Vergi Mahkemeleri;

a)Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait, vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanunun uygulamasına ilişkin davaları,

c) Diğer kanunla verilen işleri,

çözümler" hükmü yer almaktadır.

Aynı yasanın 5.nci maddesinin l.nci fikrasında da İdare Mahkemelerinin, Vergi Mahkemelerinin görevine giren davalar ile Danıştay da çözümlenecek olanlar dışındaki iptal davaları ile tam yargı davalarını, tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinin birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar ve kanunlarla verilen diğer işleri çözümleyeceği hükme bağlanmıştır.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, dava konusu işlemin Vergi Mahkemesinin görevine giren vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümler ile bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin bulunmadığı gibi idare mahkemesinin görevine giren iptal veya tam yargı davasına konu bir işlem ile ilk derecede Danıştayca çözümlenecek bir işlemde olmadığı, özel hukuk ilişkisinden doğan ve adli yargının konusuna giren bir işlem olduğu anlaşılmaktadır.

Kaldı ki; sigorta şirketleri tarafından sigortalılarına ödedikleri hasar giderinin tazmini amacıyla ilgili idarelere karşı açılan davalarda. Uyuşmazlık Mahkemesi'nin yerleşik içtihatlarında dava konusu tazminatların adli yargının görev alanına girdiğine ilişkin kararları mevcuttur. Uyuşmazlık Mahkemesinin 24.12.2012 tarihli, E:2012/628, K:2012/498 sayılı benzer kararında da görevli yargı kolunun adli yargı olduğuna karar vermiştir…" şeklindeki gerekçe ile davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş ve verilen bu karara davacı vekilince itiraz edilmiş; İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dördüncü Kurulun 09.04.2015 gün ve E:2015/5522 K:2015/6238 sayılı kararı ile itirazın reddine karar verilmiş, taraflarca yapılan karar düzeltme talebi de yine İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dördüncü Kurulunun 23.10.2015 gün ve E:2015/806 K:2015/173 sayılı kararı ile reddine karar verilmesiyle idari yargıda verilen görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

Davacı vekili idari ve adli yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Fikret ERES'in katılımlarıyla yapılan 15.02.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Filiz BUDAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN'un adli yargı, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, sigortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dava dosyalarında mevcut bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda; davacı sigorta şirketine sigortalı 34 GV 8599 plakalı aracın, 26.03.2010 tarihinde Yeniköy ile Karaburun Köyü arasında Salih şeridinde seyir halindeyken belediyenin taşeron firması tarafından açılan çukura düşmesi neticesinde oluşan 12.388,00 TL maddi zararın araç sahibine ödendiği tarih olan 30.04.2010 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte ödenmesi istemiyle davanın

açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur._Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesinin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısiyle 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul 39. Asliye Ticaret Mahkemesinin 14.04.2014 gün ve E:2014/13, K:2014/81 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İstanbul 39. Asliye Ticaret Mahkemesinin 14.04.2014 gün ve E:2014/13, K:2014/81 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 15.02.2016 gününde, Üye Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Fikret
AYDIN	AKBULUT	ERES
	KARŞI OY	

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.9.2015 gün ve E:2015/670, K:2015/671 sayılı kararında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum.15.02.2016

ÜYE